

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	18 februari 2025	n.v.t.

Onderwerp

Actualisatie checklists IPO Nazorg stortplaatsen, RINAS en vaststellen andere werkwijze risico-opslag bij open stortplaatsen

Advies

1. Vast te stellen de Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025;
2. In te trekken het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 4 april 2017, kenmerk PZH-2017-578142032, tot vaststelling van de geactualiseerde landelijke IPO checklists voor stortplaatsen en baggerdepots van 2014 als beleidsregel gepubliceerd in het Provinciaal Blad 2017, 1757;
3. Te bepalen dat de Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025 wordt bekend gemaakt in het Provinciaal Blad;
4. Vast te stellen de brieven over de vaststelling van de Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025 aan de exploitanten van de stortplaatsen Crayenstein-West, Mineralz BV en Derde Merwedehaven;
5. Vast te stellen de brief van Gedeputeerde Staten waarin Provinciale Staten worden geïnformeerd over de Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025;
6. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen:

1. Aanbieding IPO-Boog Brief Checklists Nazorgplannen 2022, d.d. 13-12-2022
2. Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025
3. GS-brief aan de Provinciale Staten
4. Brief aan exploitanten stortplaats Mineralz B.V.
5. Brief aan exploitanten stortplaats Derde Merwedehaven
6. Brief aan exploitanten stortplaats Crayenstein-West

1 Toelichting voor het College

Op grond van artikel 8.49, lid 3 Wet milieubeheer (Wm) kunnen Gedeputeerde Staten na goedkeuring instemmen met een door een stortplaatsexploitant op te stellen nazorgplan voor zijn stortplaats of baggerdepot. De beoordeling van een nazorgplan voor een stortplaats of voor een baggerstortplaats door Gedeputeerde Staten vindt plaats aan de hand van de Checklist 2022 stortplaatsen en de Checklist 2022 baggerdepots. Zowel de beoordeling als de berekening van het doelvermogen voor een stortplaats of baggerspeciéstortplaats als de berekening van de risico-opslag zijn opgenomen in de Beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland 2025. Deze beleidsregel ligt ter vaststelling aan uw college voor.

Ten behoeve van het opstellen van de nazorgplannen heeft IPO vanaf 1999 een checklist nazorg uitgebracht. Deze checklists zijn door de provincies (incl. Zuid-Holland in 1999, 2004, 2009 en 2014) als richtlijn vastgesteld. Om de checklists actueel te houden vindt eenmaal per 5 jaar in opdracht van het IPO een actualisatie plaats. De huidige actualisatie is in 2020 gestart.

De geactualiseerde versies zijn in december 2022 door IPO vastgesteld. Het bijbehorende online computermodel Rinas is op 29 april 2024 in opdracht van IPO bijgewerkt naar versie 4.2. In het Rinas-rekenmodel zijn de prijzen voor nazorgactiviteiten geactualiseerd naar prijspeil 2022, waarna het programma automatisch de hoogte van het doelvermogen op de sluitingsdatum berekend. Er is geen standaardwaarde voor de rekenrente meer opgenomen.

Bij de actualisatie van de checklists zijn technische en financiële aanpassingen doorgevoerd op het gebied van monitoring, beheer, onderhoud en nazorgvoorzieningen. Provincie Zuid-Holland heeft met andere provincies samen met de afvalstortbranche in projectgroep-verband meegewerkt aan de actualisatie. Door de provincies zal ten behoeve van de volgende actualisatie scherper ingezet worden op een strakke planning en het in stand houden van de oorspronkelijke frequentie van actualisering.

Sluitingsverklaring:

Na het beëindigen van de stortactiviteiten, de eindinspectie (waarbij aan alle maatregelen en voorwaarden wordt voldaan) en een goedgekeurde nazorgplan geeft de Gedeputeerde Staten een sluitingsverklaring af. De stortplaats is dan gesloten. Met de inwerkingtreding van de sluitingsverklaring moet de betreffende Omgevingsvergunning of delen daarvan worden ingetrokken. Vanaf het moment dat de sluitingsverklaring is afgegeven zijn Gedeputeerde Staten belast met de eeuwig durende nazorg van de stortplaats.

Juridisch kader

Na de vaststelling van deze beleidsregel wordt deze ter publicatie in het provinciaal Blad geplaatst. De beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin het wordt geplaatst. Tegelijkertijd met het vaststellen van deze beleidsregel wordt het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 4 april 2017, kenmerk PZH-2017-578142032 tot vaststelling van de geactualiseerde landelijke IPO checklists voor stortplaatsen en baggerdepots van 2014 als beleidsregel ingetrokken.

Financieel en fiscaal kader:

Geen directe financiële gevolgen. Mogelijk risico is gelegen in het verschil van berekenen van het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen met het oude risico-opslagpercentage ten opzichte van de nieuwe risico-opslagpercentages. Een mogelijk tekort (of overschot) wordt in de loop van 2025 berekend bij herijking van de risicoprofielen van de gesloten stortplaatsen. De doelvermogens die met behulp van het aangepaste RINAS-rekenmodel zijn berekend zullen naar verwachting in beperkte mate worden aangepast. Dit vindt plaats als nazorgplannen, die met behulp van de checklist nazorg 2022 zijn opgesteld, zijn goedgekeurd.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,00

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Met betrekking tot het bepalen van het risico-opslag bij open stortplaatsen is in overleg met Financiën het volgende voorstel gedaan:

Achtergrond

Volgens het huidige beleid van 2014 wordt de risico-opslag in principe bepaald middels het Risicomodel. De risico-opslag is bedoeld om kosten van 2 grote onvoorziene gebeurtenissen bij gesloten stortplaatsen te dekken, namelijk een ontstane bodemverontreiniging of een vroegtijdige vervanging van een bovenafdichting. De overige onvoorziene gebeurtenissen moeten hiermee ook afgedekt worden. Invullen van het model moet op basis van classificering en inschattingen en dit leidt vaak tot discussies met de exploitanten.

Er zijn diverse provincies die niet (meer) het Risicomodel hanteren maar een vast percentage of een range aan vaste percentages. Deze variëren van 5 tot 10 % van het doelvermogen.

In het verleden is al enkele malen erkend dat er naast de eerdergenoemde risico's locatie-specifiek aanvullende significante risico's kunnen zijn die geen onderdeel uitmaken van het Risicomodel. Dit is ondervangen door hiervoor in overleg met de exploitant een bedrag te reserveren en dit toe te voegen aan de risico-opslag.

Motivatie aanpassing aan het beleid

De provincie wil een drietal percentages hanteren bij stortplaatsen in exploitatie-fase omdat dit eenvoudiger is en leidt tot minder discussies met de exploitant. (zie tabel)

We willen binnen de bandbreedte van 5 tot 10% blijven, die de andere provincies hanteren.

Omdat het Risicomodel maar een beperkt aantal risico's doorrekent, willen wij bij de sluitingsprocedure van een stortplaats naast het model ook kunnen beschikken over een andere werkwijze om de risico's te kunnen beoordelen en te valideren. Ook zien wij dat de aanvullende significante risico's groot kunnen zijn en risico's voor de provincie hoger kunnen zijn, dan die berekend worden indien alleen het Risicomodel gehanteerd wordt.

Wij hebben in het verleden bij diverse stortplaatsen al een aanvulling op het Risicomodel gedaan om het risicoprofiel en de risico-opslag op een voldoende hoog niveau te krijgen. Deze gehanteerde werkwijze willen we als beleid vastleggen bij de stortplaatsen in de sluitings-fase.

Met de vaststelling van de Beleidsregel wordt de werkwijze bepalen van de risico-opslag als volgt aangepast:

1. Bij het bepalen van de risico-opslag bij stortplaatsen die nog in exploitatiefase zijn, hanteert de provincie een percentage van het doelvermogen. Hierin zijn er drie categorieën te onderscheiden; een laag, midden of hoog risico. Dit is vertaald naar respectievelijk een percentage van 5, 7,5 en 10 % van het doelvermogen (zie onderstaande tabel).
2. Bij het bepalen van de risico-opslag bij een stortplaats die in het proces zit van formele sluiting en overname van de nazorg door de provincie, zal een risico-evaluatie uitgevoerd worden voor de risico's die aanwezig zijn voor die specifieke stortplaats. Daarbij wordt gekeken naar de risico's zoals benoemd in het Risicomodel alsmede naar de aanvullende significante risico's die gezien worden door de provincie. Deze evaluatie wordt afgestemd met de exploitant en deze risico's worden door de provincie vertaald naar een financiële risico-opslag.
3. De exploitant mag voor het bepalen van de 2 maatgevende risico's zoals benoemd in het Risicomodel, dit model dan ook hanteren, echter andere significante risico's moeten ook meegenomen worden in de risicobeschouwing in het nazorgplan.
4. De risico-opslag uitgedrukt in percentages van het doelvermogen en/of een bedrag wordt toegevoegd aan het doelvermogen middels het vigerend RINAS-model.

Tabel 1: Risico% stortplaatsen in exploitatie

Omschrijving stortplaats (voorbeeld)	Bepalend risico profiel	Vast percentage opslag op het doelvermogen	Aanvullende significante risico's
Standaard stortplaats aangelegd conform het stortbesluit. Met drooglegging en goede onder afdichting.	Laag	5%	#
Niet-standaard stortplaats met een beheerste drooglegging volgens het stortbesluit of een goed Grondwater-Beheers-Systeem (GBS).	Midden	7,5%	#
Niet-standaard stortplaats met verhoogd risico of de risicoparagraaf onvoldoende uitgewerkt.*	Hoog	10%	#

*Bij onvolledige of onvoldoende uitwerking van risico's (risico evaluatie inclusief inschatting van kosten en kansen) in het nazorgplan wordt een vast opslagpercentage 10% van het doelvermogen aangehouden ongeacht het type stortplaats. Dit om zoveel mogelijk financiële risico's voor de provincie te voorkomen.

De aanvullende significante risico's worden op basis van de risicoparagraaf van het nazorgplan uitgewerkt (inclusief inschatting van kosten en kansen). Dit geldt ook bij een niet goed beheerste drooglegging of slecht functionerende GBS of andere locatie-specifieke risico's die benoemd kunnen worden door de provincie.

2 Voorafgaande besluitvorming

De IPO checklists worden regelmatig geactualiseerd en dienen vervolgens door de Gedeputeerde Staten vastgesteld te worden. In april 2017 (PZH-2017-578142032 DOS-2016-0010111) is de huidige IPO checklists stortplaatsen en baggerdepots 2014 door de Gedeputeerde Staten vastgesteld.

3 Proces

Het proces is in het kort al boven beschreven. Verder zijn er geen bijzonderheden.

4 Participatie en rolneming

Diverse provincies hebben samen met de afvalstortbranche in een IPO-BOOG (BodemOntwikkelGroep) projectgroep-verband meegewerkt aan de actualisatie van de IPO checklists 2022.

5 Communicatiestrategie

- De stortplaatsexploitanten in Zuid-Holland zijn in september 2024 tijdens een begrotingsoverleg geïnformeerd over de andere werkwijze van risico-opslag. Zij worden tevens nogmaals geïnformeerd door middel van toezending van de bij dit besluit bijgevoegde brieven;
- Tevens wordt dit gecommuniceerd in de reguliere voortgangsgesprekken over nazorg met de exploitanten;
- De checklists, de online rekentool RINAS en het Risicomodel zijn geplaatst op de website www.nazorgstortplaatsen.nl. De stortplaatsexploitanten kunnen de gegevens daar downloaden en gebruiken bij het opstellen van nazorgplannen;
- De vastgestelde checklists/beleidsregel nazorg stortplaatsen en baggerdepots provincie Zuid-Holland worden bekend gemaakt in het Provinciaal blad.